

Особливості розпорядження майновими правами на окремі об'єкти інтелектуальної власності

*Куліш Р.Ю., гр.Юм-21 юридичного факультету СумДУ
Науковий керівник Хворост О.О., к.е.н, доц. кафедри АГПФЕБ СумДУ*

Загальні питання розпорядження правами інтелектуальної власності врегульовуються главою 75 Цивільного кодексу України. Особливості розпорядження майновими правами на окремі об'єкти ІВ знаходять відображення в спеціальних законах [1].

Відповідно до положень Закону України "Про авторське право і суміжні права" [2] розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права здійснюється на підставі авторських договорів. У самому ж Законі визначення поняття авторського договору відсутнє.

Відповідно до статей 31, 32 зазначеного Закону на підставі авторського договору автор (чи інша особа, яка має авторське право) може передати (відчужити) свої майнові права будь-якій іншій особі або передати право (надати дозвіл) на використання твору будь-яким одним або всіма відомими способами.

Крім того, статтею 33 Закону передбачено авторський договір замовлення, відповідно до якого автор зобов'язується створити у майбутньому твір відповідно до умов цього договору і передати його замовникові.

Крім вказаних норм щодо видів авторських договорів, Закон України «Про авторське право і суміжні права» містить ряд статей, зі змісту яких слідує, що авторсько-правові відносини можуть врегульовуватися іншими цивільно-правовими договорами. Про це свідчать норми статей 13, 16, 17, 46, 48, 49 Закону.

Так, відповідно до статті 13 Закону відносини між співавторами твору визначаються угодою, укладеною між ними.

Статтею 16 Закону встановлено, що відносини між роботодавцем та автором щодо службових творів врегульовуються трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором. Відповідно до цих договорів мають вирішуватися питання щодо майнових прав на службовий твір та стосовно порядку та розміру виплати винагороди авторові за створення та використання твору.

У статті 17 Закону йдеться про договір про створення аудіовізуального твору. Своєрідність цього договору полягає в тому, що ним має бути врегульовано широке коло питань, зокрема, мають бути врегульовані питання щодо майнових прав на аудіовізуальний твір між авторами (режисер-постановник; автор сценарію, текстів, діалогів; автор музичного твору, спеціально створеного для аудіовізуального твору; художник-постановник; оператор-постановник) та організацією, що здійснює виробництво аудіовізуального твору або продюсером.

Ще одна група договорів, які стосуються авторських прав, передбачена статтями 46, 48 та 49 Закону. У цих статтях йдеться про договори доручення на управління майновими авторськими правами повіреним або організаціям колективного управління.

Отже, предметом цивільно-правового договору може бути не лише передача (відчуження) майнових авторських прав, передача права на використання твору та створення твору за замовленням, а й інші дії пов'язані з розпорядженням авторськими правами.

Виключні – невиключні права за ЦКУ і ЗУ. Крім того, якщо відносити «авторські договори про передачу (відчуження) прав» (стаття 31 Закону) до «договорів про передання виключних майнових прав» (стаття 1113 Кодексу), то виникає питання щодо передачі виключних/невиключних майнових прав на твори [3].

Зауваження: Слід пам'ятати що: поняття "перешкоджати" є більш ширшим, ніж поняття "забороняти". Наприклад, перешкодженням може вважатись внесення об'єкта в митний реєстр ОПВ і можливе призупинення митного оформлення.

Відповідно до статті 440 Цивільного кодексу України, виключним правом є право автора дозволяти використання твору іншим особам, а право на використання твору та право перешкоджати (забороняти) таке використання є невиключним.

Тому при укладенні договору потрібно враховувати зазначені особливості передання виключних майнових прав у сфері авторського права відповідно до статті 1113 Цивільного кодексу України.

Література:

1. Цивільний Кодекс України. Книга IV «Право інтелектуальної власності»
2. Закон України «Про авторське право та суміжні права» N 3793-ХІІ від 23.12.93 р.
3. Законодавство України про інтелектуальну власність: К.: Школа, 2006.-218 с.
4. http://www.sdip.gov.ua/ua/industrial_prototypes.html - офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності України.

Міжнародно-правове забезпечення стабільності та безпеки суспільства : матеріали науково-теоретичної конференції викладачів, аспірантів та студ. юридичного фак-ту, м. Суми, 25 травня 2013 р. / Ред.кол.: А.М. Куліш, М.М. Бурбика, М.І. Логвиненко, В.М. Семенов, А.В. Баранова. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 141-142.